

საქართველოს მთავრობის დადგენილება

N 490 2017 წლის 2 ნოემბერი ქ. თბილისი

საქართველოში მოსახლეობის დაბერების საკითხებზე სახელმწიფო პოლიტიკის კონცეფციის 2017-2018 წლების ეროვნული სამოქმედო გეგმის დამტკიცების თაობაზე

მუხლი 1. „საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლისა და „საქართველოში მოსახლეობის დაბერების საკითხზე სახელმწიფო პოლიტიკის კონცეფციის“ დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს პარლამენტის 2016 წლის 27 მაისის №5146-III დადგენილების შესაბამისად, დამტკიცდეს თანდართული საქართველოში მოსახლეობის დაბერების საკითხებზე სახელმწიფო პოლიტიკის კონცეფციის 2017-2018 წლების ეროვნული სამოქმედო გეგმა.

მუხლი 2. დადგენილება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

პრემიერ-მინისტრი

გიორგი კვირიკაშვილი

საქართველოში მოსახლეობის დაბერების საკითხებზე სახელმწიფო პოლიტიკის კონცეფციის 2017-2018 წლების ეროვნული სამოქმედო გეგმა

შესავალი

მოსახლეობის დაბერების საკითხი საქართველოსთვის ძალიან მნიშვნელოვანია, რადგან საქართველოში მიმდინარე დემოგრაფიული გადასვლა, რომელიც გამოიხატება მოსახლეობის სტრუქტურის ცვლილებაში, მოსახლეობის დაბერებაში და რაოდენობის კლებაში, მზარდ გავლენას ახდენს ქვეყნისა და საზოგადოების სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებაზე.

მოსახლეობის დაბერება საქართველოში სწრაფი ტემპით მიმდინარეობს. გაეროს მოსახლეობის ფონდის (UNFPA) მიხედვით, საქართველოს მოსახლეობის წილი, რომლის ასაკი 65 და ზემოთაა, გაიზარდა 14%-დან (2015 წელი) 21%-მდე 2030 წლისათვის. პროგნოზების მიხედვით, საქართველოში დაბადებისას სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა, რომელიც 2010 წელს ქალებისთვის 78 წელი იყო, მამაკაცებისთვის კი – 71 წელი, 2030 წლისთვის ქალებისთვის 80 წლამდე გაიზარდება, ხოლო მამაკაცებისთვის – 73 წლამდე.

შემუშავების საფუძვლები და პროცესი

2016 წლის 27 მაისს პარლამენტის დადგენილებით (N5146-III) მიღებულ იქნა „საქართველოში მოსახლეობის დაბერების საკითხზე სახელმწიფო პოლიტიკის კონცეფცია“ (შემდგომში კონცეფცია). კონცეფცია ეყრდნობა მოსახლეობის „დაბერების საკითხის მენისტრინგის გზამკვლევს“, რომელიც 2015 წელს შემუშავდა საქართველოს მთავრობის თხოვნით და გაეროს ევროპის ეკონომიკური კომისიის (UNECE) ტექნიკური დახმარებით, დაბერების საკითხის შესახებ მადრიდის 2002 წლის საერთაშორისო სამოქმედო გეგმისა და მისი განხორციელების რეგიონალური სტრატეგიის პრინციპების გათვალისწინებით.

კონცეფციაში წარმოდგენილია სახელმწიფო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებები და მიზნები, ხოლო განსახორციელებელი რეკომენდაციები დეტალურად არის ასახული ზემოთ მითითებულ გზამკვლევაში. სწორედ აღნიშნულ დოკუმენტებში მოცემული ხედვის განხორციელების მიზნით, შემუშავდა „საქართველოში მოსახლეობის დაბერების საკითხებზე სახელმწიფო პოლიტიკის კონცეფციის 2017-2018 წლების ეროვნული სამოქმედო გეგმა“, რომელიც მიზნად ისახავს სახელმწიფო პოლიტიკასა და პროგრამებში „აქტიური დაბერების“ მიდგომების აქტუალიზაციას.

დაბერების საკითხებთან დაკავშირებული წინამდებარე სამოქმედო გეგმის შემუშავებისათვის 2015 წლის 23 სექტემბერს საქართველოს პარლამენტის ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტის ინიციატივით და მისი გადაწყვეტილების შედეგად, შეიქმნა მრავალსექტორული სამუშაო ჯგუფი მთავრობის, გაეროს, სამოქალაქო საზოგადოების, საერთაშორისო ორგანიზაციების, სამეცნიერო წრეებისა და ხანდაზმულთა ორგანიზაციების წარმომადგენლების მონაწილეობით. გაეროს მოსახლეობის ფონდს (UNFPA), გაეროს ევროპის ეკონომიკურ კომისიას (UNECE) და აშშ-ს განვითარების სააგენტოს დემოკრატიული

მმართველობის ინიციატივის პროექტს (GGI) ეთხოვა სამოქმედო გეგმის შემუშავების პროცესის ტექნიკური მხარდაჭერა.

2015 წლის 4 ნოემბერს საქართველოს პარლამენტის მიერ დამტკიცდა მრავალსექტორული სამუშაო ჯგუფის დებულება, სამოქმედო გეგმის ჩარჩო და პროცესის სამუშაო გეგმა. სამუშაო პერიოდში (2015-2016 წლის აპრილი) გაიმართა მრავალსექტორული სამუშაო ჯგუფის და ოთხი თემატური ქვეჯგუფის შეხვედრები და ორმხრივი კონსულტაციები სხვადასხვა სახელმწიფო უწყებების წარმომადგენლებთან.

წარმოდგენილი სამოქმედო გეგმა შეთანხმებულია ყველა მონაწილე სამინისტროს წარმომადგენლებთან, დაბერების საკითხებთან დაკავშირებული პოლიტიკისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავების მრავალსექტორული სამუშაო ჯგუფის ფარგლებში და მოწონებულია შემდგომი მსვლელობისათვის.

აღსანიშნავია, რომ მოსახლეობის დაბერების საკითხი „საქართველოს დემოგრაფიული უსაფრთხოების კონცეფციის“ ერთ-ერთ ძირითად მიმართულებას წარმოადგენს (საქართველოს პარლამენტის 2016 წლის 24 ივნისის N5586-II ს დადგენილება). ზემოთ-მოხსენიებული დოკუმენტების ძირითადი პრიორიტეტები და მიზნები თანხვედრაშია ერთმანეთთან, რითაც უზრუნველყოფილია ერთიანი მიდგომა მოსახლეობასა და განვითარებასთან დაკავშირებული საკითხების მიმართ.

მონიტორინგი და შეფასება

„საქართველოში მოსახლეობის დაბერების საკითხებზე სახელმწიფო პოლიტიკის კონცეფციის 2017-2018 წლების ეროვნული სამოქმედო გეგმის“ განხორციელების მონიტორინგი და შეფასება განხორციელდება საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ. ამ გეგმით განსაზღვრულია გეგმის თითოეულ საქმიანობასთან მიმართებით ინდიკატორები და პასუხისმგებელი უწყებები.

გეგმის შესრულების შუალედური მიმოხილვა საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს თაოსნობით ჩატარდება 2018 წელს, რომლის შედეგები იქნება გათვალისწინებული მომდევნო 2-წლიან გეგმაში.

ამასთანავე, რეგულარულად მომზადდება მიღწეული პროგრესის შესახებ ანგარიშები, გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ევროპის ეკონომიკური კომისიის (UNECE) მოსახლეობის დაბერების საკითხზე მომუშავე სამუშაო ჯგუფისათვის, განსაკუთრებით – სამუშაო ჯგუფის წლიური შეხვედრებისათვის.

საქართველოში მოსახლეობის დაბერების საკითხებზე სახელმწიფო პოლიტიკის კონცეფციის 2017-2018 წლების
ეროვნული სამოქმედო გეგმა

პრიორიტეტი და ამოცანები	საქმიანობა	ვადა	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი ორგანიზაცია	დაფინანსების წყარო	ინდიკატორი
პრიორიტეტი 1: დაბერების მემსტრიზინგი						
მიზანი 1: ხელშეწყობი გარემოსა და ინსტიტუციური მექანიზმის შექმნა და მონაწილეობითი მიდგომის უზრუნველყოფა დაბერების მემსტრიზინგისათვის.						
ამოცანა 1.1 გზამკვლევის რეკომენდაციებზე დაყრდნობით ეროვნული გეგმის შემუშავება და მიღება						
1.1.1	ეროვნული სამოქმედო გეგმის პროექტის შემუშავება და დამტკიცება ხანდაზმულ პირთა გაერთიანების და ორგანიზაციების სამოქალაქო სექტორის და აკადემიური წრეების ჩართულობით	2017	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	UNFPA	დონორი ორგანიზაციის ეროვნული პროგრამის ფარგლებში	გეგმა დამტკიცებულია
1.1.2	დაბერების თემაზე მრავალსექტორული სამუშაო ჯგუფის წევრების გაცნობიერების და ცოდნის ამაღლება დაბერებასთან დაკავშირებული პოლიტიკის პრინციპების შესახებ.	2017	საქართველოს პარლამენტის ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტი	UNFPA	დონორი ორგანიზაციის ეროვნული პროგრამის ფარგლებში	მრავალსექტორული სამუშაო ჯგუფის წევრებისთვის სემინარი ჩატარებულია
ამოცანა 1.2 საკანონმდებლო ბაზის, პოლიტიკისა და პროგრამების გადახედვა მათში დაბერებაზე მადრიდის საერთაშორისო სამოქმედო გეგმის/იმპლემენტაციის რეგიონალური სტრატეგიის (MIPAA/RIS) პრინციპების ასახვისათვის.						
1.2.1	მექანიზმების შემუშავება, რომელიც უზრუნველყოფს არსებული კანონების გადახედვას MIPAA/RIS პრინციპებთან შესაბამისობის კუთხით	2018	საქართველოს პარლამენტის ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტი		ადმინისტრაციული რესურსი	მექანიზმები შემუშავებულია

		როლის გამოკვეთა		დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტი			
	2.2.2	„მოხალისეობის შესახებ“ საქართველოს კანონის ცნობადობის ამღებება ხანდაზმულთა შორის	2017-2018	საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო	არასამთავრობო სექტორი	ადმინისტრაციული რესურსი/ახალგაზრდული პოლიტიკის განვითარების პროგრამა	საინფორმაციო მასალები გავრცელებულია (ბანერი, ზუკლეტი, ბეჭდვითი და სოციალური მედია)
ამოცანა 2.3 კულტურულ ღონისძიებებში ხანდაზმულთა ჩართვის ხელშეწყობა							
	2.3.1	კულტურულ ღონისძიებებზე ხანდაზმული მოქალაქეების დასწრების შესაძლებლობების/ ხელმისაწვდომობის გაზრდა	2017-2018	საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო	პენსიონერთა კავშირი	ადმინისტრაციული რესურსი	ხანდაზმულთათვის გაწეული შეღავათების რაოდენობა
	2.3.2	სპორტულ ღონისძიებებში ხანდაზმულთა მონაწილეობის ჩართვის ხელშეწყობა	2017-2018	საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო	არასამთავრობო და სპორტული ორგანიზაციები, ფედერაცია, კავშირი, კომიტეტი და სხვა	ადმინისტრაციული რესურსი/სპორტის პოლიტიკის და მასობრივი სპორტის განვითარების პროგრამა	ხანდაზმულთა მონაწილეობით მინიმუმ ერთი ღონისძიების გამართვა
	2.3.3	სპორტულ ფედერაციებთან მოლაპარაკებების წარმოება ხანდაზმულთათვის შეღავათიანი ბილეთებით უზრუნველსაყოფად სპორტულ ღონისძიებებზე დასწრების მიზნით	2017-2018	საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო	სპორტული ფედერაციები	ადმინისტრაციული რესურსი	მინიმუმ 1 ან 2 სპორტულ ფედერაციასთან შეთანხმების მიღწევა ხანდაზმულთათვის შეღავათიანი ბილეთებით უზრუნველყოფის თაობაზე.

პრიორიტეტები და ამოცანები	საქმიანობა	ვადა	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი ორგანიზაცია	დაფინანსების წყარო	ინდიკატორი
პრიორიტეტი 3. ხანდაზმული ადამიანების აღქმა და მათი გამოსახვა და გაშუქება მედია საშუალებებით						
მიზანი 3. ხანდაზმული ადამიანების აღქმის და მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით მათი ცხოვრების, პრობლემების, ინტერესებისა და ა.შ. გაშუქების გაუმჯობესება						

<p>ამოცანა 3.1 საზოგადოების გადნობიერების ხელშეწყობისთვის დაბერებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე კამპანიის წარმოება არსებული სტრუქტურების თუ არასწორი შეხედულებების შესაცვლელად</p>					
3.1.1	საინფორმაციო საგანმანათლებლო საქმიანობების განხორციელება დაბერების საკითხთან დაკავშირებით მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლების მიზნით	2018	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	UNFPA	დონორული დახმარება
					საინფორმაციო მასალები გავრცელებულია (ტელე და რადიო რეკლამა, ბანერი, ბუკლეტი, ბეჭდვითი და სოციალური მედია)

პრიორიტეტი და ამოცანები	საქმიანობა	ვადა	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი ორგანიზაცია	დაფინანსების წყარო	ინდიკატორი
<p>პრიორიტეტი 4. სოციალური დაცვა</p>						
<p>მიზანი 4 : ხანდაზმულთათვის სათანადო სოციალური დაცვის უზრუნველყოფა დემოგრაფიული და სოციალურ-ეკონომიკური ცვლილების შედეგების გათვალისწინებით</p>						
<p>ამოცანა 4.1 საპენსიო ასაკის პირების ძირითადი შემოსავლით უზრუნველყოფა: საპენსიო რეფორმა და გაცნობიერების ამაღლება საპენსიო სისტემის რეფორმის შესახებ</p>						
4.1.1	საპენსიო რეფორმის შემუშავება	2017-2018	საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო, საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური	World Bank, ADB, USAID (G4G-ის პროექტი), საქართველოს პარლამენტის ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტი	ადმინისტრაციული რესურსები დონორების დახმარებები	შესაბამისი საკანონმდებლო აქტები შემუშავებულია
<p>ამოცანა 4.2 ხანდაზმული პირებისთვის სოციალური დაცვის მომსახურებების შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება</p>						

<p>လက်ထပ်ပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများသည် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။</p>	<p>အထောက်အကူပြုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>2017-2018</p>	<p>အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>4.3.2</p>
<p>အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>UNICEF, USAID</p>	<p>အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>2018</p>	<p>အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>4.3.1</p>
<p>အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများ</p>						
<p>အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>2017-2018</p>	<p>အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>4.2.1</p>

5.1.1	ხანდაზმულთა ინფორმირებულობის გაზრდა სამთავრობო პროგრამების მათში მონაწილეობის შესაძლებლობების შესახებ	2017-2018	საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს (შემდგომში – სამინისტრო) სახელმწიფო კონტროლს დაქვემდებარებულ და მის სისტემაში შემავალი სსიპ - აწარმოე საქართველოში, სსიპ - საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო	ადმინისტრაციული რესურსი	საინფორმაციო მასალები გავრცელებულია(ტელე და რადიო რეკლამა, ბანერი, ბუკლეტი, ბექდვიითი და სოციალური მედია)
5.1.2	ინოვაციების ცენტრების მეშვეობით მეწარმული (entrepreneurial) უნარ-ჩვევების განვითარების ტრენინგების ჩატარება და ტრენინგებში ხანდაზმულ მოქალაქეთა ჩართვა	2017-2018	სსიპ - საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო		ადმინისტრაციული რესურსი	ტრენინგის საერთო მონაწილეთა შორის არიან ხანდაზმული მოქალაქეები
5.1.3	ბიზნესკონსულტორების ტერიტორიული და ფინანსური ხელმისაწვდომობა ხანდაზმულთათვის	2017-2018	საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს (შემდგომში – სამინისტრო) სახელმწიფო კონტროლს დაქვემდებარებული და მის სისტემაში შემავალი სსიპ - აწარმოე საქართველოში		სახელმწიფო ბიუჯეტი	საკონსულტაციო პროგრამებში ჩართული არიან ხანდაზმული მოქალაქეები

	5.1.9	კვალიფიციური ხანდაზმული კადრების დასაქმების შესაძლებლობების ამაღლება პროგრამის "ქართული ენა მომავალი წარმატებისთვის" ფარგლებში, (სამცხე ჯავახეთის, ქვემო ქართლის და კახეთის რეგიონების არაქართულენოვან სკოლებში სახელმწიფო ენის სწავლების მიზნით)	2018	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	ადმინისტრაციული რესურსი	არაქართულენოვანი სკოლების მასწავლებლების პროფესიული განვითარების პროგრამაში დასაქმებული ხანდაზმული კადრების რაოდენობა წლიურად იზრდება 5%-ით
	5.1.10	პროფესიული განათლების მასწავლებლის საქმიანობის დაწყების, პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლის სისტემის ფორმირება და მასში ხანდაზმული მოქალაქეების ჩართვის გათვალისწინება.	2018	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	ადმინისტრაციული რესურსი	პროფესიული განათლების სისტემაში ჩართული ხანდაზმული პროფესიონალები

პრიორიტეტები და ამოცანები	საქმიანობა	ვადა	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი ორგანიზაცია	დაფინანსების წყარო	ინდიკატორი
პრიორიტეტი 6.: სწავლება მთელი ცხოვრების მანძილზე.						
მიზანი 6.: მთელი სიცოცხლის განმავლობაში სწავლების უზრუნველყოფა და განათლების სისტემის ადაპტირება ცვალებადი დემოგრაფიული და სოციალურ-ეკონომიკური გარემოს შესაბამისად						
ამოცანა 6.1. მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლების სტრატეგიის შემუშავება და განვითარება თანამედროვე მოთხოვნათა შესაბამისად						
6.1.1	მთელი ცხოვრების მანძილზე სწავლების სტრატეგიის შემუშავება და მიღება.	2018	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო		ადმინისტრაციული რესურსები	სტრატეგია შემუშავებული და დამტკიცებულია

ამოცანა 6.2. ხანდაზმული მასწავლებლების უწყვეტი განათლების ხელშეწყობა და კარიერული პერსპექტივების განვითარება						
6.2.1	მთელი ცხოვრების მანძილზე პედაგოგების უწყვეტი განათლების სტრატეგიის შემუშავება და დანერგვა.	2018	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	ადმინისტრაციული რესურსები	შემუშავებული და ამტკიცებული სტრატეგია	
6.2.2	საინფორმაციო-საგანმანათლებლო, მათ შორის ინტერნეტგამოცემებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა	2018	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	ადმინისტრაციული რესურსები	ხანდაზმულ პირთა რაოდენობა, რომელთაც ჰქონდათ წვდომა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს საინფორმაციო საგანმანათლებლო რესურსებზე	
ამოცანა 6.3 პროფესიული განათლების ხელმისაწვდომობა მთელი ცხოვრების მანძილზე.						
6.3.1	არაფორმალური განათლების აღიარების სისტემის სრულყოფა და განვითარება და მათ შორის ხანდაზმული პირების საჭიროებების გათვალისწინება	2018	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი - განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	ადმინისტრაციული რესურსები	დამტკიცებული და ამოქმედებული არაფორმალური პროფესიული განათლების აღიარების განახლებული წესი	
ამოცანა 6.4 განათლების სისტემის შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოყვანა						
6.4.1	შრომის ბაზრის მოთხოვნებზე ორიენტირებული მოდულური საგანმანათლებლო პროგრამების დანერგვა (მათში ხანდაზმულთა ჩართვის შესაძლებლობის შექმნა)	2017-2018	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	პროფესიული პროგრამების განმახროციელთა ი საგანმანათლებლო დაწესებულებები	ადმინისტრაციული რესურსები	პროგრამები დანერგილია; მათში მონაწილეობენ ხანდაზმული მოქალაქეები

6.4.2	პროფესიული სტანდარტების განვითარება შრომის ბაზრის მოთხოვნების შესაბამისად	2017	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი სსიპ - განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	ადმინისტრაციული რესურსები	დამსაქმებელთა აქტიური ჩართულობით შემუშავებული/განახლებული პროფესიული სტანდარტების რაოდენობა
6.4.3	პროფესიული განათლების პოპულარიზაციაზე ორიენტირებული ღონისძიებები (თემატური გამოფენები, პროფესიული განათლების ფესტივალი, ეროვნული კონკურსები და სხვა)	2017-2018	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	პროფესიული პროგრამების განმახროცილებელი საგანმანათლებლო დაწესებულებები	ადმინისტრაციული რესურსები	ორგანიზებულია წელიწადში მინიმუმ 2 ღონისძიება, რომელიც ორიენტირებულია პროფესიული განათლების პოპულარიზაციაზე

პრიორიტეტი და ამოცანები	საქმიანობა	ვადა	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი ორგანიზაცია	დაფინანსების წყარო	ინდიკატორი
პრიორიტეტი 7: ჯანდაცვა და კეთილდღეობა						
მიზანი 7.: ხანდაზმულთა ჯანმრთელობის დაცვით უზრუნველყოფის გაუმჯობესება						
ამოცანა: 7.1 მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლება აქტიური და ჯანსაღი დაბერების (Active and Healthy Ageing) შესახებ, პრევენციისა და სკრინინგის პროგრამების პოპულარიზაცია						
7.1.1	მოსახლეობის განათლების კამპანიების წარმოება კონკრეტული რჩევებით ცხოვრების ჯანსაღი წესის შესახებ (კვება, ფიზიკური აქტივობა, თამბაქო, ალკოჰოლი, დაავადებათა სკრინინგის პროგრამები და სხვა), რომელიც გაგრძელდება ყველა შესაძლო საშუალებებით, მათ შორის პირველადი ჯანდაცვის რეოლის ექიმების	2017-2018	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სახელმწიფო ბიუჯეტი	არასამთავრობო სექტორი	სახელმწიფო ბიუჯეტი	დაბეჭდილია 1000 ბუკლეტი, მომზადებულია 2 ტელე და რადიორეკლამა, ჩატარებულია სემინარები და ტრენინგები

					კონტროლს დაეჭვებდებარებულ ი სსიპ - ლ. საცვარელოების სახელობის დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი				
ამოცანა 7.2 ხანდაზმულთა ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება ხარისხიან ზრუნვის სერვისებზე, რომელიც ორიენტირებული იქნება ხანდაზმულთა გამსაკუთრებულ საჭიროებებზე									
7.2.1	საჭიროებების შეფასებაზე დაყრდნობით გრძელვადიანი ზრუნვის (Long-term Care) კონცეფციისა და განხორციელების სტრატეგიის შემუშავება	2018	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	არასამთავრობო სექტორი	სახელმწიფო ბიუჯეტი დონორების დახმარება (UNFPA)				შემუშავებულია კონცეფცია და სტრატეგია
ამოცანა 7.3 ჯანდაცვის პერსონალის ცოდნისა და უნარ-ჩვევების გაუმჯობესება ასაკოვანი პაციენტების მართვის შესახებ									
7.3.1	სოციალური გერონტოლოგიის და გერიატრიის სავალდებულო კურსის ექიმების და საშუალო სამედიცინო პერსონალის სასწავლო დაწესებულებების სააკრედიტაციო მოთხოვნებში ინტეგრირება	2018	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი სსიპ - განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი	სამედიცინო ასოციაციები	-ადმინისტრაციული რესურსი				სოციალური გერონტოლოგიის და გერიატრიის სავალდებულო კურსი ექიმების და საშუალო სამედიცინო პერსონალის სასწავლო დაწესებულებების სააკრედიტაციო მოთხოვნებში ინტეგრირებულია

პროორიტეტები და ამოცანები	საქმიანობა	ვადა	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი ორგანიზაცია	დაფინანსების წყარო	ინდიკატორი
პროორიტეტი 8: გენდერული მიდგომის შეინსტრუქტივიზაცია						

მიზანი 8.: გენდერული მიდგომის მეინსტრიმიზის უზრუნველყოფა დაბერების პროცესში მყოფ საზოგადოებაში.							
ამოცანა 8.1 „ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონის აღსრულების გაძლიერება ხანდაზმულთა მიმართ ძალადობის პრევენციისა და რეაგირების მექანიზმის გაძლიერებით							
	8.1.1	შესაბამისი უწყებების მიერ ძალადობის იდენტიფიცირებასა და რეაგირებაზე პასუხისმგებელი პროფესიონალებისათვის სამუშაო სამოქმედო ინსტრუქციების შექმნა და პილოტირება (ექიმები, პოლიციელები, სოციალური მუშაკები და ა.შ)	2017-2018	საქართველოს შრომის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო	ადმინისტრაციული რესურსი და დონორული დახმარება (SIDA, UN Women, UNFPA, USAID)	შემუშავებული სამოქმედო ინსტრუქციები
	8.1.2	ძალადობის წინააღმდეგ, მათ შორის, ხანდაზმულთა მიმართ პრევენციული მედიაკამპანიის წარმოება გაცნობიერების ამაღლების მიზნით	2017-2018	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო		ადმინისტრაციული რესურსი და დონორული დახმარება (Sida, UN Women, UNFPA, USAID)	საინფორმაციო მასალების რაოდენობა (ტელე და რადიორეკლამა, ბანერი, ბუკლეტი, ბეჭდვითი და სოციალური მედია)

პრიორიტეტები და ამოცანები	საქმიანობა	ვადა	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი ორგანიზაცია	დაფინანსების წყარო	ინდიკატორი
პრიორიტეტი 9: თაობათშორისი სოლიდარობა						
მიზანი: 9 თაობათშორისი სოლიდარობის ხელშეწყობა						
ამოცანა 9.1 საზოგადოებრივი კამპანიის წარმართვა თაობათშორისი სოლიდარობის წახალისებისათვის						
	9.1.1	სპეციალური პროგრამის ფარგლებში მოზარდების რეგულარული ვიზიტების უზრუნველყოფა ხანდაზმულთა დაწესებულებებში	2017-2018	საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს (შემდგომში - სამინისტრო) მმართველობის სფეროში მოქმედი სსიპ - დანაშაულის პრევენციის ცენტრი	ადმინისტრაციული რესურსი	მოზარდების ხანდაზმულთა დაწესებულებაში ვიზიტები განხორციელებულია

პრიორიტეტები და ამოცანები	საქმიანობა	ვადა	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი ორგანიზაცია	დაფინანსების წყარო	ინდიკატორი
პრიორიტეტი 10. მიგრაცია						
მიზანი 10. მიგრაციის გამოწვევების ადამკვებური პოლიტიკის შემუშავება, მათ შორის, ხანდაზმულებთან მიმართებით						
ამოცანა 10.1 სარეინტეგრაციო პროგრამების მდგრადი დაფინანსება და მათი შესაძლებლობების გაზრდა საქართველოს შეფასებასა და პროგნოზებზე დაყრდნობით, მათში ხანდაზმული მიგრანტების საჭიროებების გათვალისწინება						
10.1.1	საქართველოში დაბრუნებულ მიგრანტთა სარეინტეგრაციო მხარდაჭერის პროგრამების შედეგების შეფასება და საჭიროებების დადგენა	2017	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო	IOM	ადმინისტრაციული რესურსები (საქმიანობაში ჩართულ თანამშრომელთა ანაზღაურება, მივლინების ხარჯები)	1) განხორციელებული კვლევა (წელიწადში 1); 2) ათვისებული ბიუჯეტი შესაბამისი რეგიონებისა და სარეინტეგრაციო დახმარების სერვისების მიხედვით
10.1.2	მობილურობის ცენტრების (ქ. თბილისი, ქ. ქუთაისი, ქ. ბათუმი, ქ. თელავი) ფუნქციონირების უზრუნველყოფა	2017	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო	IOM	ადმინისტრაციული რესურსები, EU (ევროკავშირის პროგრამა „მეტი მეტისთვის“)	ბენეფიციართა საერთო რაოდენობაში ხანდაზმულთა პროცენტული წილი
10.1.3	სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით, სარეინტეგრაციო პროგრამების განხორციელება	2017-2018	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო	IOM ICMPD DRC	ღონორების რესურსები	1) მინისტრის ბრძანება საგრანტო პროგრამის დამტკიცების შესახებ (წელიწადში 1); სამინისტროს ვებგვერდზე გამოქვეყნებული საგრანტო კომისიის მიერ დამტკიცებული საგრანტო პირობები (წელიწადში 1); 2) საგრანტო კონკურსში გამარჯვებულ არასამთავრობო ორგანიზაციებთან გაფორმებული

									ხელშეკრულებები (წელიწადში მინ. 1); 3) სარეინტერაციო პროგრამების ბენეფიციართა შორის ხანდაზმულთა პროცენტული წილი
	10.1.4	სახელმწიფო სარეინტერაციო პროგრამების რეგიონული დაფარვის გაზრდა	2017	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო			ადმინისტრაციული რესურსი/(საქმიანობა ში ჩართულ თანამშრომელთა ანაზღაურება, მივლინების ხარჯები, სახელმწიფო ბიუჯეტი		სარეინტერაციო პროგრამების დაფარვა გაიზარდა მინიმუმ 1 რეგიონით;
ამოგანა 10.2 საზღვარგარეთ კანონიერი საფუძვლის გარეშე მყოფი დაბრუნებული მიგრანტებისთვის სარეინტერაციო პროგრამების დახვეწა და გაფართოება.									
	10.2.1	სარეინტერაციო პროგრამების ფარგლებში რეფერალური მექანიზმის განვითარება	2017-2018	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო; საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო;	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო; საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო;	ადმინისტრაციული რესურსი/(საქმიანობა ში ჩართული თანამშრომელთა ანაზღაურება)		გადამსამართეულ ბენეფიციართა რაოდენობა (წელიწადში მინ. 20);

	10.2.2	ტრენინგების ჩატარება საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს ტერიტორიული ერთეულების თანამშრომლებისთვის	2017-2018	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო		ადმინისტრაციული რესურსი/(საქმიანობა ში ჩართულ თანამშრომელთა ანაზღაურება)	1) ტრენინგი (წელიწადში მინ 3); გადამზადებული თანამშრომელი (მინ. ერთი თანამშრომელი თითო ტერიტორიულ ერთეულში); 2) კონსულტაცია (წელიწადში მინ. 50)
ამოცანა 10.3 საზღვარგარეთ კანონიერი საფუძვლით მყოფი საქართველოში დაბრუნებული მიგრანტებისთვის სარეინტეგრაციო პროგრამის შემუშავება.							
	10.3.1	საზღვარგარეთ კანონიერი საფუძვლით მყოფი საქართველოში დაბრუნებული მიგრანტების სარეინტეგრაციო საჭიროებების კვლევა	2017	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო		ადმინისტრაციული რესურსი/(საქმიანობა ში ჩართული თანამშრომელთა ანაზღაურება)	1) კვლევის ანგარიში (1); კვლევის რეკომენდაციები (მინ. 5).
	10.3.2	უწყებათაშორისი რეფერალური მექანიზმის განვითარება საზღვარგარეთ კანონიერი საფუძვლით მყოფი დაბრუნებული მიგრანტების რეინტეგრაციისთვის	2017-2018	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო; საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო; საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო;	ადმინისტრაციული რესურსი/(საქმიანობა ში ჩართულ თანამშრომელთა ანაზღაურება)	1) ანგარიში სხვადასხვა პროგრამების შესახებ (წელიწადში 1); 2) გადამისამართებული ბენეფიციარი (წელიწადში მინ.10);

	10.3.3.	საზღვარგარეთ მყოფი პოტენციური ან ყოფილი ემიგრანტების/რემიგრანტების კვლევა -	2017-2018	საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო	ადმინისტრაციული რესურსი	კითხვარების მომზადება, გავრცელება და დამუშავება
ამოცანა 10.4 პროფესიული გადამზადების პროგრამების ხელმისაწვდომობის გაზრდა საქართველოში დაბრუნებული მიგრანტებისთვის							
	10.4.1	სამუშაოს მაძიებელთა პროფესიული მომზადება-გადამზადების და კვალიფიკაციის ამაღლების სახელმწიფო პროგრამაში საქართველოში დაბრუნებული მიგრანტების ჩართვის უზრუნველყოფა	2017-2018	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო	სახელმწიფო ბიუჯეტი	<i>პროფესიული მომზადება გადამზადების და კვალიფიკაციის ამაღლების სახელმწიფო პროგრამაში მონაწილე სუბიექტების განსაზღვრა მთავრობის დადგენილებით (წელიწადში 1); 2) პროგრამის ანგარიში (წელიწადში 1)</i>
	10.4.2	დაბრუნებული ხანდაზმული მიგრანტების ინფორმირება პროფესიული სწავლებისა და დასაქმების შესაძლებლობების შესახებ	2017-2018	საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო		ადმინისტრაციული რესურსი	ხანდაზმულთა წილი საერთო ბენეფიციართა რაოდენობაში
	10.4.3	სამშობლოში დაბრუნების მსურველი ემიგრანტების ინფორმირება არსებული სახელმწიფო პროგრამების შესახებ, მათ შორის, პროფესიული სწავლების და დასაქმების პროგრამებზე ინფორმაციის პერიოდული მიწოდება	2017-2018	საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო		ადმინისტრაციული რესურსი, დონორების რესურსები	დაბრუნებული ემიგრანტების რაოდენობა, რომელთაც მიეწოდათ ინფორმაცია

11.1.2	პერიოდული ანგარიშის მომზადება MIPAA/RIS-ს განხორციელების შესაფასებლად	2017-2018	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	მრავალსექტორული სამუშაო ჯგუფი	ადმინისტრაციული რესურსი	ანგარიში შემუშავებულია და მიწოდებულია UNECE-სთვის.
11.1.3	დონორებთან თანამშრომლობის შესაძლებლობების გამოვლენა დაბერების შესახებ გზამკვლევის განხორციელებაში მხარდაჭერისათვის	2017-2018	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	მრავალსექტორული სამუშაო ჯგუფი	ადმინისტრაციული რესურსი	დონორების მიერ დაფინანსებული პროგრამები, სადაც ინტეგრირებულია დაბერების საკითხი

პრიორიტეტები და ამოცანები	საკმიაზოზა	ვადა	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი ორგანიზაცია	დაფინანსების წყარო	ინდიკატორი
პრიორიტეტი 12. კვლევა და მონაცემთა შეგროვება						
მიზანი 12. კვლევის, მონაცემთა შეგროვებისა და ტენდენციების ანალიზის უზრუნველყოფა მოსახლეობის დაბერების შესახებ მტკიცებულზე დაფუძნებული პოლიტიკისა და პროგრამების განსაზღვრისათვის						
ამოცანა 12.1. დაბერების პროცესის მონიტორინგისათვის ხარისხიან, ასაკობრივად ჩაბლოლ, სტატისტიკურ მონაცემებზე ხელმისაწვდომობის ზრდა						
12.1.1	საქართველოში სტატისტიკის განვითარების 2011-2014 ეროვნული სტრატეგიის გადახედვა და წარმოებული მოსახლეობის დაბერების მაჩვენებლების ევროკავშირის წევრი ქვეყნების სტატსამსახურების მიერ დადგენილ მაჩვენებლებთან შესაბამისობაში მოყვანა	2017-2018	საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური		ადმინისტრაციული რესურსი	საქართველოში სტატისტიკის განვითარების 2011-2014 ეროვნული სტრატეგია განახლებულია

	12.1.2	მოსახლეობის დაბერების პროცენტების შესახებ სტატისტიკური ინფორმაციის სრულყოფა	2017-2018	საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური	ადმინისტრაციული რესურსი	მოსახლეობის დემოგრაფიული მაჩვენებლების რაოდენობა სქესის, ასაკის მიხედვით სოფლად და ქალაქად შემუშავებულია
	12.1.3	დასაქმებისა და უმუშევრობის სტატისტიკური ინფორმაციის ხარისხის გაუმჯობესება, კვარტალური მაჩვენებლების წარმოება, ასევე შრომის სტატისტიკის ინდიკატორების სრულყოფის/გაფართოების მიზნით დაგეგმილია დამოუკიდებელი რეგულარული სრულმასშტაბიანი სამუშაო ძალის გამოკვლევის დაწესება. (2017 წლიდან)	2017-2018	საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური	ადმინისტრაციული რესურსი	დასაქმების, უმუშევრობის და შრომის სტატისტიკის ინდიკატორების რაოდენობები გაზრდილია
ამოცანა 12.2 2014 წლის აღწერის შედეგების შესაბამისად დაბერების მონიტორინგის გზამკვლევის მიზნების ხელახალი შეფასება, საჭიროების შემთხვევაში განახლება						
	12.2.1	2014 წლის მოსახლეობის საყოველთაო აღწერის შედეგების სიღრმისეული ანალიზი დაბერების საკითხზე და შესაბამისი რეკომენდაციების მომზადება	2017-2018	საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური	UNFPA დონორების რესურსები	მომზადებულია სიღრმისეული ანალიზი მოსახლეობის დაბერების საკითხებზე და მასზე დაფუძნებული შესაბამისი რეკომენდაციები

პრიორიტეტები და ამოცანები	საქმიანობა	ვადა	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი ორგანიზაცია	დაფინანსების წყარო	ინდიკატორი
პრიორიტეტი 13. მონიტორინგი და შეფასება						
მიზანი 13. დაბერებასთან დაკავშირებული პოლიტიკის მონიტორინგისა და შეფასების უზრუნველყოფა						
ამოცანა 13.1 გზამკვლევის რეკომენდაციების განხორციელებისათვის შემუშავებულ სამოქმედო გეგმაში კონკრეტული ინდიკატორების მითითება თითოეულ აქტივობასთან მიმართებით						

	13.1.1	სამოქმედო გეგმის მონიტორინგის ინდიკატორების შემუშავება	2017	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	მულტისექტორული სამუშაო ჯგუფი UNFPA	ადმინისტრაციული რესურსი, დონორული დახმარება	შემუშავებულია ინდიკატორები
	13.1.2	სამოქმედო გეგმის ანგარიშგების მექანიზმის შექმნა	2017	საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	მულტისექტორული სამუშაო ჯგუფი UNFPA	ადმინისტრაციული რესურსი, დონორული დახმარება	შემუშავებულია ანგარიშგების მექანიზმი